

розслідування, проте це питання потребує подальших наукових досліджень.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук ***Деменчук Марина Олександрівна.***

Ревенко Т. А., Орлова В. Я.

студентки 1-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

СТВОРЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ: КРОКИ ФОРМУВАННЯ НОВОГО ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ

Пропозиції стосовно створення Державного бюро розслідувань (ДБР), які ще рік тому дуже лякали місцевих високопоставлених корумпованих чиновників та пробуджували сумніви й непорозуміння між фахівцями протягом майже всього періоду незалежної держави, залишаючись лише обіцянкою.

Однак після прийняття у 2012 році Кримінального процесуального кодексу України, ці пропозиції можна назвати реалізованими. Закріплена вимога про створення ДБР не може бути оцінена поза загальним контекстом діяльності влади в галузі національної безпеки. Перш за все, потрібні відповіді на питання, чи зможуть стати підрозділи нової структури першим етапом реформування пострадянської правоохоронної системи та служб спеціального призначення чи залишаться лише косметичним переформатуванням чинних сил і засобів?

Останнім часом корупція в нашій державі продовжує набирати рис постійних подій, що розповсюджує негативний вплив на всі галузі людської життєдіяльності, ще сильніше проникаючи в повсякденне життя, як різних проблем.

Враховуючи таку тенденцію зростання корупції в державі, пріоритетом антикорупційної політики вважають фундаментальну зміну підходів до боротьби з корупцією, а також покращення національного антикорупційного законодавства та реформування правоохоронних органів. Це пов'язано з тим, що реалізація таких реформ у країні неможлива з сьогоднішнім рівнем збільшення хабарництва, враховуючи також і органи державної влади, суди та правоохоронні органи.

Зрозумілим є те, що реформа системи правоохоронних органів, що вимагає величезних фінансових і матеріальних витрат, має базуватися на висновках фундаментальних наукових досліджень, особливо, на актуальності, необхідності і доцільності реформи. Такі наукові умовиводи повинні бути базою для створення цілісного поняття і стратегії поступової комплексної реформи правоохоронної системи. Але такі реформи повинні проводитися неспішно, поступово, обдуманно, враховуючи національний та міжнародний досвід.

Але проблематичним є те, що в українському законодавстві місце і роль ДБР є ще не визначеними в правоохоронній системі (наприклад, в США роль державного координатора національної системи органів досудового слідства виконує ФБР), порядок призначення його керівників тощо. Усе це, разом із недовірою у промовах щодо цієї структури деяких правоохоронців і дискусією про важливість ДБР, сприяє жвавій суперечці довкола даного питання. Противники наголошують про спроби деяких учасників уряду довести необхідність створення безпрецедентної за правовим статусом і, у цілому, зайвої наддержавної правоохоронної структури.

Також противники створення даної структури, впевнені, що сподівання на високу продуктивність ДБР носять лише віртуальний характер, і тільки загрози розглядаються як реальні. Особливо, ризик того, що в теперішній правоохоронній системі буде на певний час спровокований функціональний безлад, який пов'язаний із втратою висококваліфікованих фахівців у галузі боротьби із злочинністю та дисбалансом його фінансової та матеріально-технічної бази. Існує навіть загроза у створенні репресивного «монстра», що буде управляти всіма гілками влади, прокуратурою, правоохоронними органами й судовою системою, що зможе викликати перерозподіл «ринку корупційних послуг» і перетворення ДБР на «бюро переслідувань».

Але прибічники даного ладу стверджують, що основні права та обов'язки, порядок кадрового, фінансового та матеріально-технічного забезпечення та інші питання діяльності ДБР будуть уточнені в спеціальному законі, а також в ньому повинна бути передбачена кадрова і матеріально-технічна бази для створення цього бюро, його структура, порядок нагляду за діяльністю, фінансова підтримка та взаємодія з іншими державними органами, кількість службовців, їх права та обов'язки та порядок притягнення до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності й т. д. Також прихильники вважають, що ДБР має бути незалежним від впливу зовнішніх факторів та становити собою невелику правоохоронну структуру з регіональними підрозділами, яка складатиметься з слідчого та оперативного відділу. Одна з умов його ефективної роботи —

це забезпечення висококваліфікованими працівниками, фінансами та технікою.

Підбиваючи підсумки вищезазначеного, зауважимо, що проблему протидії корупції у вищих органах влади, судах та правоохоронних органах держави треба розглядати більш широко, ніж розв'язання конкретного питання щодо необхідності створення рік тому ДБР. По-перше, слід визначити кількість правоохоронних органів та їх працівників в усіх відділах. По-друге, визначити права та обов'язки цих органів, виключаючи повторення певних функцій. По-третє, винести рішення, щодо структур, які дійсно існують, але їх ефективність є вкрай низька. По-четверте, вирішити, чому дехто з борців проти корупції «не працюють за хабарі, але живуть за них». Тільки тоді потрібно вирішити, чи дійсно державі слід формувати нові структури.

Інакше кажучи, масштабне реформування необхідно для всього «силового блоку» країни й, особливо, цього компонента правоохоронних органів. Лише після визначення того, в якому напрямку повинні бути реформовані ці структури та яке майбутнє їх переслідує, ми зможемо сказати, чи потрібна нам така структура, як Державне бюро розслідувань, і які завдання вона повинна виконувати.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Храпенко Олена Олегівна*.

Переверзєва В. П.

студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО СЛУЖБИ У ДЕРЖАВНОМУ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Створення Державного бюро розслідувань породило в Україні багато дискусій. Це дискусії щодо повноважень, щодо функцій, щодо структури, щодо служби та порівняння з аналогічними органами інших країн.

Довгий шлях пройшло Державне бюро розслідувань перед тим як почати працювати. Адже ще при прийнятті Конституції України було зазначено про спеціальний орган який здійснюватиме повноваження щодо досудового розслідування. І лише 12 листопада 2015 року було